

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 2 februari 2021

116/2021

Lag om ändring av livsmedelsmarknadslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i livsmedelsmarknadslagen (1121/2018) 1 och 2 §, rubriken för 4 § samt 6, 8, 10 och 11 §, rubriken för 12 § samt 13 och 14 § och
fogas till lagen nya 2 a–2 h §, till 7 § ett nytt 3 mom. och till lagen nya 8 a, 8 b, 11 a, 12 a–12 d och 13 a–13 c § som följer:

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på avtal och praxis som gäller handel med jordbruksprodukter och livsmedel mellan näringsidkare. Vad som i denna lag föreskrivs om avtalsvillkor gäller även avtalspraxis.

De bestämmelser i 2 a–2 g § som hänför sig till leveransavtal för jordbruksprodukter och livsmedel tillämpas om leverantören har en mindre omsättning än köparen och köparens omsättning är minst 2 miljoner euro och åtminstone en av dem är etablerad i Europeiska unionen. Paragraferna i fråga, med undantag för kravet som gäller omsättningen, tillämpas också när köparen är en myndighet inom Europeiska unionens område.

De paragrafer som anges i 2 mom. ska tillämpas oberoende av vilken stats lag som i övrigt är tillämplig på leveransavtalet, dock så att paragraferna inte tillämpas om leverantören har en årsomsättning på mer än 350 000 000 euro och köparen har en större omsättning än detta och så att 2 b § tillämpas endast till den del det är fråga om färskvaror.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) *jordbruksprodukter* produkter som avses i bilaga I till fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, med undantag för fiskprodukter,
- 2) *medelstort företag* ett företag som har minst 50 och högst 250 anställda och vars årsomsättning eller balansomslutning överstiger 10 miljoner euro och vars årsomsättning är högst 50 miljoner euro eller balansomslutning högst 43 miljoner euro,
- 3) *livsmedel* fiskprodukter som avses i bilaga I till fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och produkter som framställs av jordbruks- och fiskprodukter för användning som livsmedel,
- 4) *leverantör* en jordbruksproducent eller en fysisk eller juridisk person eller en grupp av sådana producenter eller personer, oberoende av etableringsort, som säljer jordbruksprodukter eller livsmedel,

RP 199/2020
JsUB 16/2020
RSv 223/2020

Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/633 om otillbörliga handelsmetoder mellan företag i jordbruks- och livsmedelskedjan (32019L0633); EUVL L111, 25.4.2019, s. 59

5) *köpare* en fysisk eller juridisk person, oberoende av etableringsort, eller en myndighet inom Europeiska unionens område som köper jordbruksprodukter och livsmedel, eller en grupp av sådana personer,

6) *myndighet* en myndighet, en offentligrättslig inrättning eller en sammanslutning av sådana myndigheter eller inrättningar,

7) *färskvaror* jordbruksprodukter eller livsmedel som på grund av sin beskaffenhet eller i förädlingsledet kan komma att bli undermåliga för försäljning inom 30 dagar från skörd, produktion eller förädling,

8) *marknadsordningsförordningen* Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 922/72, (EEG) nr 234/79, (EG) nr 1037/2001 och (EG) nr 1234/2007.

2 a §

Betalningstid

Köparen ska betala jordbruksprodukter eller livsmedel inom 30 dagar från leveransdagen eller från den dag då det belopp som ska betalas fastställs, om denna dag infaller senare än leveransdagen. Om köparen fastställer det belopp som ska betalas börjar betalningstiden dock löpa från leveransdagen.

Om det i leveransavtalet har kommits överens om regelbundna leveranser, ska köparen med avvikelse från 1 mom. betala jordbruksprodukter eller livsmedel inom 30 dagar från utgången av en överenskommen leveransperiod eller från den dag då det belopp som ska betalas för den leveransperioden fastställs, om denna dag infaller senare än utgången av leveransperioden. Om den överenskomna leveransperioden är längre än en månad börjar betalningstiden dock löpa en månad från det att leveransperioden inleds. Om köparen fastställer det belopp som ska betalas börjar betalningstiden löpa från utgången av den överenskomna leveransperioden.

Den betalningstid som avses i 1 och 2 mom. kan dock vara högst 60 dagar, om det inte är fråga om en färskvara och om det klart och tydligt har kommits överens om detta i leveransavtalet.

Genom denna paragraf begränsas med undantag för de betalningstider som anges i 1–3 mom. inte tillämpningen av de påföljder för betalningsdröjsmål och borgenärens tillgängliga rättsmedel som anges någon annanstans i lag eller tillämpningen av de värdefördelningsklausuler som avses i artikel 172 a i marknadsordningsförordningen. Om avtalsparterna inte har kommit överens om förfallodagen för en fordran eller om betalningstiden enligt avtalet är längre än vad som anges i 1–3 mom., anses fordran dock förfalla till betalning vid utgången av den maximibetalningstid som anges i denna paragraf.

De krav som avses i denna paragraf tillämpas inte på betalningar som

1) görs av en köpare till en leverantör i enlighet med det program för utdelning i skolor som avses i marknadsordningsförordningen,

2) görs av de offentliga organ som tillhandahåller hälso- och sjukvård och som avses i artikel 4.4 b i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/7/EU om bekämpande av sena betalningar vid handelstransaktioner,

3) gäller avtal mellan leverantörer av druvor eller must för vinframställning och deras direkta köpare.

2 b §

Annullering av en order

Köparen får inte tillämpa ett villkor eller ett förfarande enligt vilket köparen kan annullera en order av produkter senare än 30 dagar före den överenskomna leveranstidpunkten.

2 c §

Ensidiga ändringar av villkoren

I ett avtal får det inte tillämpas ett villkor eller förfarande enligt vilket köparen ensidigt kan ändra villkoren i ett leveransavtal för jordbruksprodukter eller livsmedel i fråga om intervall, metod, plats, tid eller volym för leveransen, kvalitetskrav, betalningsvillkor eller priser, eller vad gäller tillhandahållandet av de tjänster som avses i 2 d § 2 mom.

2 d §

Förbjudna betalningar

I ett avtal får det inte tillämpas ett villkor eller förfarande enligt vilket köparen i fråga om jordbruksprodukter eller livsmedel av leverantören kan kräva

- 1) betalning som inte är kopplad till försäljningen,
- 2) betalning för den försämring eller förlust som sker i köparens lokaler eller efter det att äganderätten har övergått till köparen, om inte sådan försämring eller förlust beror på leverantörens försumlighet eller fel,
- 3) ersättning för kostnaderna för att behandla klagomål från kunder i samband med försäljningen, om inte sådana klagomål beror på leverantörens försumlighet eller fel.

Om parterna inte tidigare klart och tydligt har kommit överens om det i leveransavtalet eller i ett efterföljande avtal mellan leverantören och köparen, får köparen när det gäller jordbruksprodukter eller livsmedel inte av leverantören kräva betalning för

- 1) lagring, skyltning med eller listning, eller tillhandahållande på marknaden,
- 2) kostnaderna för rabatter som utgör en del av en marknadsföringskampanj,
- 3) reklam eller marknadsföring,
- 4) kostnaderna för inredningen av lokaler som används vid försäljning.

Om köparen och leverantören har avtalat om de betalningar som avses i 2 mom., ska köparen på begäran förse leverantören med

- 1) en skriftlig beräkning av betalningen per enhet eller av den sammanlagda betalningen,
- 2) när det gäller situationer som avses i 2 mom. 1, 3 och 4 punkten en skriftlig kostnadsberäkning och underlaget för denna beräkning,
- 3) när det gäller situationer som avses i 2 mom. 2 punkten uppgifter om under vilken tidsperiod de säljfrämjande åtgärderna ska genomföras och den förväntade mängd produkter som kommer att beställas till rabatterat pris.

2 e §

Kommersiella repressalier

Köparen får inte avlista produkter, dra ned på kvantiteterna av beställda produkter eller upphöra med tjänster som köparen tillhandahåller leverantören eller i övrigt vidta eller hota att vidta kommersiella repressalier mot leverantören på grund av att leverantören utövar sina avtalsenliga eller juridiska rättigheter, för ett ärende till en myndighet för behandling eller samarbetar med en myndighet.

116/2021

2 f §

Returnering

Köparen får inte returnera osålda jordbruksprodukter eller livsmedel till leverantören utan att betala för dem eller för bortscaffandet av dem, om det inte tidigare klart och tydligt har kommit överens om detta i leveransavtalet eller i ett efterföljande avtal mellan leverantören och köparen.

2 g §

Skriftlig bekräftelse av villkoren i ett leveransavtal på begäran

Köparen av jordbruksprodukter eller livsmedel ska på begäran av leverantören skriftligen bekräfta villkoren i ett leveransavtal. Detta ska dock inte tillämpas på leveranser från en medlem av en producentorganisation till den producentorganisation som leverantören hör till, om producentorganisationens stadgar eller de regler och beslut som fastställs i eller följer av dessa stadgar innehåller bestämmelser med liknande effekt på villkoren i leveransavtalet.

2 h §

Företagshemligheter och tekniska anvisningar

Bestämmelser om förbud mot att obehörigt skaffa, utnyttja eller röja företagshemligheter eller obehörigt utnyttja eller röja tekniska anvisningar samt om andra därmed anslutna åtgärder finns i lagen om företagshemligheter (595/2018).

4 §

Andra förbjudna villkor

— — — — —

6 §

Utnämning av livsmedelsmarknadsombudsmannen samt ombudsmannens byrå

Livsmedelsmarknadsombudsmannen utnämns av statsrådet för högst fem år i sänder. Behörighetsvillkor för livsmedelsmarknadsombudsmannen är högre högskoleexamen, förtrogenhet med tjänstens uppgiftsområde och i praktiken visad ledarförmåga.

Livsmedelsmarknadsombudsmannen har en byrå där det finns ett behövligt antal tjänstemän som är föredragande och ett behövligt antal andra anställda. Livsmedelsmarknadsombudsmannen godkänner en arbetsordning för byrån. Livsmedelsverket sörjer för de administrativa tjänsterna vid byrån. Livsmedelsmarknadsombudsmannen utnämner tjänstemännen och anställer den övriga personalen vid byrån, till den del det inte är fråga om personer som svarar för Livsmedelsverkets administrativa tjänster.

Närmare bestämmelser om behörighetsvillkoren och uppgifterna för föredragandena vid livsmedelsmarknadsombudsmannens byrå, om behandlingen av ärenden vid byrån, om skötseln av de administrativa tjänsterna vid Livsmedelsverket och om andra frågor som hänför sig till organiseringen av livsmedelsmarknadsombudsmannens uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet.

Livsmedelsmarknadsombudsmannen övervakar också efterlevnaden av bestämmelserna i 2 a–2 g § och efterlevnaden av de förbud som avses i lagen om företagshemligheter i de leveransavtal som avses i 1 § 2 mom.

Rätten att föra ärenden till livsmedelsmarknadsombudsmannen

Ett ärende som gäller överträdelse av en bestämmelse som enligt 7 § 1 och 2 mom. omfattas av livsmedelsmarknadsombudsmannens tillsyn får föras till livsmedelsmarknadsombudsmannen

- 1) av en part i ett avtal,
- 2) av en aktör mot vilken ett avtalsvillkor riktas eller vars verksamhet det kan skada,
- 3) av en registrerad förening som bevakar näringsidkarnas intressen.

Ett ärende som gäller överträdelse av en bestämmelse som enligt 7 § 3 mom. omfattas av livsmedelsmarknadsombudsmannens tillsyn får föras till livsmedelsmarknadsombudsmannen

- 1) av en leverantör,
- 2) av en producentorganisation, en annan leverantörsorganisation eller en sammanslutning av sådana organisationer på begäran av en medlem eller en medlemsorganisations medlem, när en medlem anser att den har påverkats av det förbjudna villkoret,
- 3) av en oberoende juridisk person utan vinstsyfte som företräder leverantörer, när det görs på begäran av en leverantör.

Livsmedelsmarknadsombudsmannen får också på eget initiativ ta ett i 7 § avsett ärende till behandling.

Behandling av ärenden

Utöver vad som i förvaltningslagen (434/2003) föreskrivs om behandlingen av ett ärende ska livsmedelsmarknadsombudsmannen inom en skälig tidsperiod efter det att anmälan har tagits emot underrätta den som fört ärendet till behandling om hur ombudsmannen avser att genomföra behandlingen. Om det inte finns tillräckliga grunder för att utreda ett ärende ska livsmedelsmarknadsombudsmannen informera om skälen till detta inom en skälig tidsperiod efter det att anmälan har tagits emot. Om det finns tillräckliga grunder för att utreda ett ärende ska livsmedelsmarknadsombudsmannen genomföra och slutföra en utredning inom en skälig tidsperiod.

En näringsidkare har rätt att bli hörd innan livsmedelsmarknadsombudsmannen gör en i denna lag avsedd framställning om påföljdsavgift. Livsmedelsmarknadsombudsmannen ska i fråga om de omständigheter som uppdragats vid utredningen underrätta näringsidkaren skriftligen om de invändningar som ombudsmannen kommit med mot näringsidkaren samt om motiveringarna till invändningarna. Livsmedelsmarknadsombudsmannen ska sätta ut en skälig tidsfrist inom vilken näringsidkaren skriftligen kan framföra sina synpunkter.

En näringsidkare som är föremål för en utredning har rätt att på begäran få upplysningar om de handlingar som rör utredningen och i vilket skede behandlingen av ärendet är till den del detta kan ske utan men för utredningen av ärendet, om inte något annat föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), i denna lag eller i Europeiska unionens rättsakter.

Livsmedelsmarknadsombudsmannen får använda de upplysningar som fåtts av en näringsidkare som är föremål för en utredning endast till det ändamål för vilket de har samlats in, om inte livsmedelsmarknadsombudsmannen har inlett en ny utredning.

8 b §

Skydd av vissa uppgifter

Utöver vad som någon annanstans i lag föreskrivs om sekretess ska livsmedelsmarknadsombudsmannen på begäran av den som fört ärendet till behandling sekretessbelägga dennes identitet och identiteten för de i 8 § avsedda aktörer som företräds av denne och de andra uppgifter om behandlingen av ärendet som den som fört ärendet till behandling anger, om röjande av dessa uppgifter med tanke på omständigheterna kan bedömas skada dessa aktörers intressen.

Om sekretessbeläggningsen av uppgifter äventyrar parternas rätt att bli hörda eller rätt till en rättvis rättegång kan livsmedelsmarknadsombudsmannen dock inte sekretessbelägga uppgifterna. Ombudsmannen ska då ge den som gjort anmälan möjlighet att återta sin anmälan. Om den som gjort anmälan meddelar att den återtar anmälan avskrivs behandlingen av ärendet. Om behandlingen av ärendet dock enligt livsmedelsmarknadsombudsmannens bedömning kan fortsätta så att de uppgifter som avses i 1 mom. inte offentliggörs kan behandlingen fortsätta.

10 §

Anmärkning

Om en köpare bryter mot 2 a–2 g eller 3 § eller mot artikel 148 eller 168 i marknadsordningsförordningen och överträdelsen är ringa, kan livsmedelsmarknadsombudsmannen ge köparen en anmärkning.

En anmärkning kan ges om ärendet inte ger anledning till strängare åtgärder.

Ingen anmärkning får ges, om föremålet för den omedelbart på eget initiativ har vidtagit korrigerande åtgärder i ärendet efter att ha upptäckt ett i 1 mom. avsett förfarande.

11 §

Offentlig varning

Om en köpare uppsåtligt eller av oaktsamhet bryter mot kraven enligt 2 a–2 g eller 3 § eller artikel 148 eller 168 i marknadsordningsförordningen och överträdelsen inte är ringa, kan livsmedelsmarknadsombudsmannen meddela köparen en offentlig varning. En offentlig varning kan meddelas om överträdelsen inte ger anledning till strängare åtgärder. En offentlig varning kan meddelas också en näringsidkare eller en sammanslutning av näringsidkare till vilken den näringsverksamhet som var delaktig i överträdelsen har övergått till följd av ett företagsförvärv eller något annat företagsarrangemang.

Livsmedelsmarknadsombudsmannen ska offentliggöra information om den offentliga varningen utan dröjsmål efter det att den näringsidkare som beslutet gäller har informerats om det och beslutet har vunnit laga kraft. Av offentliggörandet ska överträdelsens art och slag samt den näringsidkare som är ansvarig för överträdelsen framgå. Informationen ska finnas tillgänglig på livsmedelsmarknadsombudsmannens webbplats i ett år.

11 a §

Förbud som meddelas av livsmedelsmarknadsombudsmannen

Om en köpare bryter mot bestämmelserna i 2 a–2 g eller 3 § eller i artikel 148 eller 168 i marknadsordningsförordningen, ska livsmedelsmarknadsombudsmannen förbjuda köpa-

ren att fortsätta med eller förnya förfarandet. Förbudet kan, om det finns särskilda skäl, meddelas att gälla också en person som är anställd hos köparen, eller någon annan som handlar för köparens räkning.

Förbudet kan förenas med vite. Bestämmelser om föreläggande och utdömande av vite finns i viteslagen (1113/1990).

12 §

Förbud som meddelas av marknadsdomstolen

12 a §

Påföljdsavgift

Om en köpare uppsåtligt eller av oaktsamhet bryter mot ett krav eller ett förbud enligt 2 a–2 g eller 3 § eller artikel 148 eller 168 i marknadsordningsförordningen och om överträdelsen är allvarlig, har pågått länge eller upprepats, kan köparen påföras en livsmedelsmarknadspåföljdsavgift. Påföljdsavgift kan påföras också en näringsidkare eller en sammanslutning av näringsidkare till vilken den näringsverksamhet som var delaktig i överträdelsen har övergått till följd av ett företagsförvärv eller något annat företagsarrangemang.

Påföljdsavgiftens storlek ska baseras på en samlad bedömning, och när storleken bestäms ska hänsyn tas till överträdelsens art och omfattning, graden av klandervärdhet och överträdelsens varaktighet. Påföljdsavgiften får uppgå till högst en procent av köparens omsättning från handeln med produkter som omfattas av denna lags tillämpningsområde under det år då köparen senast var delaktig i överträdelsen. Om köparen är en myndighet får påföljdsavgiften uppgå till högst en procent av värdet på de årliga anskaffningarna av sådana produkter som omfattas av denna lags tillämpningsområde.

Ansökan om påförande av påföljdsavgift görs inte och påföljdsavgift påförs inte, om överträdelsen är ringa eller påförande av påföljdsavgift ska anses uppenbart oskäligt. Påföljdsavgift behöver inte påföras om samma aktör på samma grund har förelagts vite. Påföljdsavgift kan inte påföras den som är misstänkt för samma gärning i en förundersökning eller åtalsprövning eller i ett brottmål som behandlas vid en domstol, eller den som åtalats för samma gärning och åtalet har avgjorts i domstol genom ett beslut som vunnit laga kraft.

12 b §

Påförande och verkställighet av påföljdsavgift

Påföljdsavgift påförs av marknadsdomstolen på framställning av livsmedelsmarknadsombudsmannen.

Verkställigheten av påföljdsavgift sköts av Rättsregistercentralen. Bestämmelser om verkställigheten av påföljdsavgift som påförts med stöd av denna lag finns i lagen om verkställighet av böter (672/2002). En påföljdsavgift preskriberas fem år efter det att det lagakraftvunna avgörandet om påföljdsavgiften meddelades.

Påföljdsavgiften ska betalas till staten. Påföljdsavgift får inte påföras, om ansökan om påförande av påföljdsavgift inte har lämnats till marknadsdomstolen inom fem år från det att överträdelsen upphörde.

12 c §

Åtgärder i samband med företagshemligheter och tekniska anvisningar

Livsmedelsmarknadsombudsmannen kan i de avtalsförhållanden som avses i 1 § 2 mom. på begäran av en innehavare av en företagshemlighet eller en teknisk anvisning bistå innehavaren med att i domstol inleda och sköta ett ärende som gäller förbud, ersättning eller andra åtgärder som avses i lagen om företagshemligheter.

Bestämmelser om säkerställande av bevisning i mål som gäller ersättande av skada som baserar sig på att en företagshemlighet eller en teknisk anvisning som avses i lagen om företagshemligheter obehörigen har utnyttjats eller röjts eller som gäller meddelande av ett förbud finns i lagen om säkerställande av bevisning i tvistemål som gäller immateriella rättigheter (344/2000).

12 d §

Hänvisning till strafflagen

I 30 kap. 4 § i strafflagen (39/1889) finns det bestämmelser om straff för företagsspioneri, i 5 § i det kapitlet bestämmelser om straff för brott mot företagshemlighet och i 6 § i det kapitlet bestämmelser om straff för missbruk av företagshemlighet. I 38 kap. 1 § i strafflagen finns det bestämmelser om straff för sekretessbrott och i 2 § i det kapitlet bestämmelser om straff för sekretessförseelse.

13 §

Uppgiftsskyldighet

En näringsidkare är trots sekretessbestämmelserna skyldig att på begäran avgiftsfritt lämna livsmedelsmarknadsombudsmannen eller en tjänsteman som är anställd vid ombudsmannens byrå de uppgifter och handlingar som är nödvändiga för att säkerställa iakttagandet av de krav och förbud som avses i denna lag och som enligt 7 § omfattas av livsmedelsmarknadsombudsmannens tillsyn. En näringsidkare är dock inte skyldig att lämna livsmedelsmarknadsombudsmannen uppgifter eller handlingar som innehåller konfidentiell brevväxling mellan en utomstående juridisk rådgivare och dennes klient. När en näringsidkare besvarar de frågor som livsmedelsmarknadsombudsmannen ställt kan näringsidkaren inte åläggas att erkänna att den gjort sig skyldig till ett brott mot denna lag.

Livsmedelsmarknadsombudsmannen kan förena uppgiftsskyldigheten med vite. Bestämmelser om föreläggande och utdömande av vite finns i viteslagen.

13 a §

Inspektioner

Livsmedelsmarknadsombudsmannen och en tjänsteman som är anställd vid ombudsmannens byrå och förrättar inspektion har i ärenden som omfattas av livsmedelsmarknadsombudsmannens tillsyn rätt att förrätta oanmälda inspektioner i lokaler som innehas av aktörer som är skyldiga att iaktta de krav och förbud som avses i denna lag, när inspektionerna är nödvändiga för att säkerställa att kraven och förbuden iakttas. Inspektioner får dock inte förrättas i lokaler som omfattas av hemfriden. Vid inspektioner ska 39 § i förvaltningslagen iakttas.

Livsmedelsmarknadsombudsmannen och en tjänsteman som är anställd vid ombudsmannens byrå och förrättar inspektion har rätt att oberoende av lagringsmediet granska och ta kopior av en näringsidkares och en sammanslutning av näringsidkares affärskorrespondens, bokföring, dataregistreringar och andra handlingar och data som kan ha betydelse för tillsynen över att denna lag följs. De har också rätt att av samtliga företrädare för

och anställda hos näringsidkaren eller sammanslutningen av näringsidkare kräva utredningar av fakta och handlingar som har samband med föremålet för och ändamålet med inspektionen och protokollföra de svar som har erhållits. De har också rätt att försegla lokaler eller bokföring, handlingar och data så länge och i den omfattning som det behövs för inspektionen.

Livsmedelsmarknadsombudsmannen och en tjänsteman som är anställd vid ombudsmannens byrå och förrättar inspektion har rätt att få alla uppgifter som behövs för inspektionen också av ett företag som behandlar uppgifter som avses i 2 mom. på begäran av den näringsidkare som är föremål för inspektion eller annars som en del av den service som tillhandahållits näringsidkaren. Om lämnandet av uppgifter till en tjänsteman som förrättar inspektion medför kostnader för det företag som behandlar uppgifter på begäran av den näringsidkare som är föremål för inspektion eller annars som en del av den service som tillhandahålls den näringsidkaren, svarar den näringsidkare eller den sammanslutning av näringsidkare som är föremål för inspektion för kostnaderna, om inte parterna kommer överens om något annat.

Bestämmelser om polisens skyldighet att ge handräckning finns i 9 kap. 1 § i polislagen (872/2011).

13 b §

Informationsutbytet mellan myndigheter

Livsmedelsmarknadsombudsmannen och en tjänsteman som är anställd vid ombudsmannens byrå har trots sekretessbestämmelserna rätt att av de myndigheter som avses i 2 mom. och av andra som sköter offentliga uppdrag avgiftsfritt få uppgifter som är nödvändiga för att det ska kunna utredas om en överträdelse som avses i 2 a–2 h, 3 eller 4 § har ägt rum eller äger rum.

Livsmedelsmarknadsombudsmannen kan på eget initiativ, trots sekretessbestämmelserna, om det är nödvändigt lämna ut en uppgift eller handling som ombudsmannen har fått eller upprättat i samband med skötseln av uppgifter enligt denna lag

1) till Konkurrens- och konsumentverket för utredning av de konkurrensbegränsningar som avses i 2 och 4 a kap. i konkurrenslagen (948/2011) samt för tillsynen över de företagsförvärv som avses i 4 kap. i den lagen,

2) till Skatteförvaltningen för uppgifter som gäller verkställande av beskattning, utövande av skattekontroll samt uppbörd och indrivning av skatter och avgifter,

3) till förundersökningsmyndigheter för att förebygga, avslöja och utreda brott och föra brott till åtalsprövning samt för andra uppgifter i enlighet med förundersökningsmyndigheternas syften med avseende på insamling och lagring av information,

4) till Livsmedelsverket, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, närings-, trafik- och miljöcentralerna, regionförvaltningsverken, Tullen och kommunerna för tillsynen över de krav som gäller jordbruksprodukter och livsmedel och som omfattas av deras behörighet och för tillsynen över säkerställandet av förutsättningarna för beviljande av därmed anslutna stöd.

Bestämmelser om utlämnande av sekretessbelagda handlingar som innehas av livsmedelsmarknadsombudsmannen till en utländsk myndighet finns i 30 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

13 c §

Bevarande av uppgifter

Livsmedelsmarknadsombudsmannen ska bevara behövliga uppgifter om behandlingen av ärenden. Uppgifterna ska avföras fem år efter det att anmälan gjordes, om inte de alltjämt behövs för en brottsutredning, en pågående rättegång eller en myndighetsundersök-

ning eller för att trygga rättigheterna för den som gjorde anmälan eller den som är föremål för anmälan. Behovet av fortsatt bevarande av uppgifter ska granskas senast tre år efter den föregående granskningen av behovet.

14 §

Ändringssökande

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). Ändring i livsmedelsmarknadsombudsmannens beslut om offentlig varning eller förbud får dock sökas hos marknadsdomstolen. Vid sökande av ändring iaktas lagen om rättegång i marknadsdomstolen.

I marknadsdomstolens beslut om påföljdsavgift får ändring sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen utan besvärstillstånd. I marknadsdomstolens beslut om offentlig varning eller förbud får ändring sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen, om högsta förvaltningsdomstolen meddelar besvärstillstånd.

Livsmedelsmarknadsombudsmannen får anföra besvär över marknadsdomstolens beslut om påföljdsavgift genom vilket marknadsdomstolen helt eller delvis har avslagit livsmedelsmarknadsombudsmannens framställning samt över ett beslut om offentlig varning eller förbud genom vilket marknadsdomstolen har upphävt livsmedelsmarknadsombudsmannens beslut eller ändrat det.

Domstolen kan skjuta upp behandlingen av ett ärende som gäller påföljdsavgift, om ett annat ärende som gäller samma verksamhet och som kan påverka avgörandet i det ärende som gäller påföljdsavgift är anhängigt i en annan rättegång.

Denna lag träder i kraft den 1 november 2021.

Leveransavtal som har ingåtts före ikraftträdandet av denna lag ska anpassas till denna lag före den 1 maj 2022.

Helsingfors den 29 januari 2021

Republikens President

Sauli Niinistö

Jord- och skogsbruksminister Jari Leppä